

ARBEJDSRETTE

NYT om Kollektiv Arbejdsret

Oktober 2008

Udgivet af sekretariatet for Arbejdsretten, Tjenestemandsretten, og Den Kommunale Tjenestemandsret,

Sankt Annæ Plads 5, 1250 København K, tlf. 3395 6735, fax 3315 4922

www.arbejdsretten.dk, aretten@arbejdsretten.dk

Ansvarshavende redaktør Marianne Bjørnshauge

Domme	2
En sag var blevet afgjort ved udeblivelsesdom, uden at betingelserne herfor havde været opfyldt. Sagen blev genoptaget på indklagedes begæring.	2
Ikke grundlag for at tilsidesætte entreprisekontrakt med polsk firma om plukning af champignon	2
Retsmandsafgørelse	3
Berammede hovedforhandlinger	3
De almindelige domstole	5
Litteratur	5
Bøger	5
Artikler.....	6
Elektronisk udgivelse	7

Arbejdsretten

Afgørelserne kan ses på
www.arbejdsretten.dk

Afsagte domme

Den 16. september 2008 (A2005.220) 3 medlemmer af formandskabet

LO for TIB mod Helge Rasmussen & Søn ved Peter Rasmussen

Genoptagelse

En sag var blevet afgjort ved udeblivelsesdom, uden at betingelserne herfor havde været opfyldt, blev genoptaget på indklagedes begæring. Under et forberedende retsmøde, hvor klager også mødte for indklagede, blev sagen udsat til et nyt retsmøde med henblik på afgørelse efter arbejdsretslovens § 16, stk. 3. Dette retsmøde blev imidlertid aflyst på grund af klagers forhold, og retsmødet blev omberammet til et senere tidspunkt. Indklagede gav ikke møde til dette retsmøde. Genoptagelsen af sagen blev herefter afvist, således at den tidligere afsagte udeblivelsesdom stod ved magt. Indklagede anmodede om genoptagelse af sagen, idet advokaten oplyste, at han ikke var bekendt med, at retsmødet var omberammet, og at han intet havde modtaget fra Arbejdsretten herom. Rettens sekretariat oplyste, at retsbogen vedrørende omberammelsen ikke var sendt pr. mail, men i overensstemmelse med almindelig praksis i tilfælde som det foreliggende med almindelig post. Brevet om omberammelsen var ikke kommet retur. Arbejdsretten udtalte, at det var med urette, at der under det seneste retsmøde var truffet afgørelse om, at den tidligere afsagte udeblivelsesdom skulle stå ved magt, og at betingelserne for genoptagelse af sagen herefter var til stede, jf. arbejdsretslovens § 20, stk. 1, sammenholdt med retsplejelovens § 399.

Den 26. september 2008 (A2007.642)

LO for 3F mod SALA for Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere for Christiansminde Champignon ved Hans-Chr. Christensen

Ikke grundlag for at tilsidesætte entreprisekontrakt med polsk firma om plukning af champignon

Virksomheden, der producerer champignon, fik i 2005 og 2006 plukningen foretaget af polsk arbejdskraft. På baggrund af en henvendelse fra nogle af de polske champignonplukkere indklagede 3F virksomheden med krav om bod for overtrædelse af overenskomsten for gartnerier og planteskoler med henvisning til, champignonplukkerne reelt havde været ansat i virksomheden eller måtte anses for at have været udlejede vikarer. Virksomheden henviste til, at den havde indgået gyldige og reelle entrepriseaftaler med to udenlandske firmaer om plukning af champignon. Arbejdsretten udtalte, at det efter bevisførelsen måtte lægges til grund, at der i december 2005 var indgået en aftale om plukning af champignon mellem virksomheden og et polsk firma i forlængelse af en tidligere, lignende aftale med et engelsk firma. Der var ikke fremkommet noget, som gav grundlag for at antage, at aftalen ikke var, hvad den gav sig ud for at være. Retten lagde derfor til grund, at det polske firma som selvstændig virksomhed havde påtaget sig under anvendelse af egne medarbejdere at udføre en opgave, hvis nærmere omfang skulle angives dag for dag. Det var da også i aftalen bestemt, at det polske firma selv skulle tilrettelægge, lede og fordele arbejdet og føre det nødvendige tilsyn med det, at virksomheden ingen instruktions- eller ledelsesbeføjelser havde i relation til det polske firmas ansatte, og at virksomheden skulle betale det polske firma 3,50 kr. pr. kg. plukket champignon. Der var hverken grundlag for at anse de polske champignonplukkere for at have været vikarer udlejet af det polske firma eller for at

anse det for godtgjort, at der havde fundet en sådan indblanding sted fra virksomhedens side, at den måtte anses som de polske champignonplukkeres reelle arbejdsgiver. Virksomheden blev derfor frifundet.

Retsformandsafgørelser

Den 28. august 2008 (A2008.046)

LO for 3F mod DA for Dansk Byggeri for Eurotech Sp.J.

Bod for underbetaling og forsinket betaling samt manglende opfyldelse af dokumentationskrav

Et polsk virksomhed, der også udførte betonkonstruktionsarbejde i flere andre europæiske lande, havde fra marts 2007 for en dansk entreprenør en stor underentreprise til hvis udførelse, der i årets løb blev anvendt omkring 80 polske byggearbejdere. Virksomheden, som ikke tidligere havde udført arbejde i Danmark, meldte sig inden påbegyndelsen ind i Dansk Byggeri og blev herved omfattet af jord- og betonoverenskomsten, Den rådførte sig endvidere med en advokat om de arbejdsretlige forhold her i landet. Virksomheden måtte imidlertid under sagen erkende, at den havde begået brud på en række overenskomstbestemmelser og i den forbindelse bl.a. i årets løb betalt i hvert fald godt 270.000 kr. for lidt i pensionsbidrag og søgnehelligdagsgodtgørelse samt for arbejde udført i december måned godt 1,3 mill. til dels væsentligt for sent. Den havde endvidere undladt at fremsende dokumentation i henhold til aftale på fagretlige møder, herunder dokumentation for efterbetaling af 580.000 kr. For hele året havde virksomheden desuden betalt pensionsbidrag på godt 1,1 mill. kr. for sent, men dog således at en væsentlig del af denne forsinkelse skyldtes myndighedernes sene tildeling af cpr-numre til de polske arbejdere og derfor ikke var bodspådragende. Under hensyn til den opnåede besparelse ved og den nødvendige sanktionering af underbetalingen

på i hvert fald 270.000 kr., den forsinkede betaling af de godt 1,3 mill. kr. og uregelmæssighederne vedrørende en mindre del af pensionsindbetalingerne på 1,1 mill. kr. samt grovheden af de begåede brud på dokumentationskravene, herunder det fagretligt bestemte om fremlæggelse af relevante dokumenter, pålagde retsformanden virksomheden en bod på 600.000 kr.

Berammede hovedforhandlinger

Retsmøderne er offentlige

Den 27. oktober 2008 kl. 14.30 (A2006.783)

LO for Dansk El-Forbund mod DA for TEKNIQ for på egne vegne og for A.G. Electric A/S, Christiansfeld

Uoverensstemmelse om efterlevelsen af elektrikeroverenskomsten i forbindelse med virksomhedens beskæftigelse af vikarer fra et tysk vikarbureau.

Den 5. november 2008 kl. 14.30 (A2008.117)

LO for HK mod DA for DI for Smufit Kappa Danmark A/S

Om industriens funktionæroverenskomst dækker hele virksomheden, som er en sammenlægning af to virksomheder i samme koncern, hvor overenskomsten forud for sammenlægning var gældende på den ene.

Den 17. november 2008 kl. 14.30 (A2007.885)

LO for 3F Industrigruppen mod DA for DI for Bang og Olufsen A/S

Om en medarbejder, som har sygemeldt sig forud for planlagt feriefri dag, har krav på erstatningsfrihed i overensstemmelse med bestemmelsen i ferielovens § 13, stk. 2.

Den 18. november 2008 kl. 14.30 (A2008.606)
LO for Dansk El-Forbund mod DA for TEK-
NIQ på egen vegne og for Glenco A/S.

Uenighed om rækkevidden af afgørelse, der er truffet på Elektrikeroverenskomstens om-
råde i relation til vikarbureau-vikarer.

Den 2. december 2008 kl. 14.30 (A2003.878)
FTF for PROSA for PROSA/SAS mod DA for
DI for SCS Airline Solutions.

Om der ved en række afskedigelser i decem-
ber 2002 er begået brud på parternes davæ-
rende gældende overenskomst.

Den 11. december 2008 kl. 14.30 (A2008.164)
LO for HK/Privat mod DA for DI for Syd
Energi A.m.b.A

Om en indført arbejdstidsaftale er i strid med
industriens funktionæroverenskomsts § 23,
om indholdet af job-/funktionsløn i tillæg til
ansættelseskontrakt er i strid med overens-
komstens § 11, og om en tilkendegivelse ved-
rørende tillidsrepræsentantens brug af virk-
somhedens it-system til sit arbejde som sådan
kan betragtes som brud på overenskomstens
§ 19, stk. 7.

**Den 15. december 2008 kl. 14.30 (A2006.469 og
470)**

LO for Restaurations Branchens Forbund
mod Vissenbjerg Storkro A/S

Den 15. december 2008 kl. 14.30 (A 2008.041)
LO for Forbundet Træ-Industri-Byg i Dan-
mark mod Interflex ApS

Om der foreligger et entrepriseforhold mel-
lem indklagede og et polsk firma, eller der er
tale om indlejede vikarer.

Den 16. december 2008 kl. 14.30 (A2008.337)
LO for Dansk El-Forbund mod DA for HTS
for G4S Security Service A/S

Om virksomheden har handlet i strid med
overenskomstens § 31, hvorefter der er pligt
også fra arbejdsgiversiden til at gøre sit bed-
ste for at vedligeholde og fremme et godt
samarbejde samt om en meddelelse til virk-
somhedens ansatte har karakter af manglen-
de anerkendelse af arbejdsrettsdom.

Den 27. januar 2009 kl. 14.30 (A2008.661)
JB Metalindustri A/S mod LO for CO-
industri.

Om virksomheden har frasagt sig industriens
funktionæroverenskomst korrekt i forbindel-
se med overtagelsen af Borre Metalvarefabrik
A/S.

**Den 2. februar 2009 kl. 9.30 (A2008.476 og
2008.698)**

FTF for PROSA for PROSA/SAS mod DA for
Dansk Handel & Service for CSC Airline So-
lution A/S

Om parterne overenskomst omgås eller for-
søges omgået ved anvendelse af ikke-ansatte
til udførelse af arbejde, der i øvrigt udføres af
de, der er ansat overenskomsten.

De almindelige domstole

Højesterets dom af 3. juli 2008 (541/2006)

Ankestyrelsen mod A

Uheld var ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven

A var ansat i firmaet B, der havde inviteret sine ansatte til at deltage i en dragebådsregatta med efterfølgende spisning mv. i B's direktørs sommerhus. Under sammenkomsten i sommerhuset tog nogle af deltagerne initiativ til at spille fodbold. På et tidspunkt under fodboldkampen hældte A i kådhed øl i baglommen på en kollega, og da denne herefter forfulgte A, gled A i det fugtige græs og slog knæet mod en parkeret bil. Højesteret udtalte, at uheldet under disse omstændigheder ikke havde en sådan naturlig forbindelse med det firmaarrangement, som B var ansvarlig for, at der var grundlag for at anse det for omfattet af § 9, nr. 1, i den dagældende arbejdsskadesikringslov. Landsretten havde hjemvist sagen til Ankestyrelsen

Med rettens tilladelse gengivet efter www.domstol.dk/hojesteret

Litteratur

Bøger

Jens Kristiansen:

Den kollektive arbejdsret

2. udgaver af bogen, der har fokus på en række klassiske temaer som f.eks. indgåelse og opsigelse af overenskomster, konfliktret i interesselister og fredspligt i retstvister. Den fremhæver imidlertid også en række nyere udviklingslinjer inden for området, og ikke mindst den voksende rolle som løn- og aftaleforhandlinger spiller på den enkelte arbejdsplads både på det private og det offentlige arbejdsmarked, ligesom den belyser det sta-

dig mere komplekse samspil mellem de kollektivarbejdsretlige regler og det omgivende retssystem, herunder menneskeretlige og EU-retlige forpligtelser.

Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2008

709 sider. 1.075 kr.

Ruth Nielsen og Lynn M. Roseberry:

Dansk arbejdsret

En videreførelse af førstnævntes Lærebog i Arbejdsret, der giver en systematisk fremstilling af dansk ret i lyset af den EU-retlige udvikling.

Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2008

635 sider 725 kr.

Mogens Hornslet:

Faglig voldgift

En helt ny behandling af praksis, både med hensyn til systematik og indhold, som har til formål at give arbejdsmarkedets parter let adgang til at få opklaret om et aktuelt eller lignende spørgsmål allerede har været behandlet ved faglig voldgift.

DA Forlag 2008

Et tekstbind og 2 bind med afgørelser på i alt 1.400 sider. 2.300 kr. + moms

Ole Hasselbalch:

Tidsbegrænset ansættelse

2. udgave af bogen, der gennemgår reglerne om tids- og opgavebegrænsede ansættelsesforhold, herunder ud fra den særlige lov om sådanne ansættelser.

Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2008

188 sider. 450 kr.

Anne-Lise Heidelberg:

Løn- og personaleadministration 2008

Aktuelt opslagsværk for lønadministratorer og andre, der beskæftiger sig med løn- og personaleadministration i praksis, opdelt på afsnit om ansættelse, forhold for ansatte og fratrædelse, med stikordsregister og centrale blanketter og eksempler medtaget som bilag. DA Forlag 2008

457 sider. 590 kr. + moms

Artikler

Henrik Karl Nielsen:

Voldgiftsklausuler i individuelle ansættelsesaftaler

Gennemgår teoriens betænkeligheder ved sådanne voldgiftsklausuler og konkluderer efter en gennemgang af den ikke entydige retspraksis, at adgangen til at indsætte dem er ganske vid med mulighed for en rimelighedscensur ved de almindelig domstole efter generalklausulen i aftalelovens § 36, som kan vidtløftiggøre processen.

Ugeskrift for Retsvæsen 2008 B side 295

Pia Justesen:

Handicap og arbejdsmarked

Foreslår efter en undersøgelse af, om forståelsen af begrebet handicap i forskelsbehandlingsloven i praksis lever op til intentionerne i dansk og EU-retlig lovgivning, en række kriterier og afvejninger, der kan anvendes til en nærmere afgrænsning af begrebet.

Ugeskrift for Retsvæsen 2008 B side 302

Mogens Wiederholt:

Handicap- og kompensationsbegrebet

I fortsættelse af Linda Rudolf Greisens artikel i Juristen 2008 side 173 kritiseres grundlaget

for argumentationen i de 2 dér nævnte domme fra Vestre Landsret, som konstaterer, at der i de konkrete sager forelå funktionsnedsættelse, men ikke handicap i forskelsbehandlingslovens forstand, idet kompensationen alene bestod i nedsat arbejdstid.

Juristen 2008/7

Kan ses på
www.djoef.dk/online/view_artikel?ID=16792&attr_folder=F

Søren Skelbæk og Jørgen Vinding

Arbejdsgiver ikke erstatningsansvarlig

Med udgangspunkt i Højesterets dom i Ugeskrift for Retsvæsen 2008 side 1156 behandlet spørgsmålet om muligheden for at opnå erstatning eller godtgørelse i den situation, hvor en arbejdsgiver afskediger en medarbejder, der er sygemeldt som følge af en psykisk lidelse i form af stress eller lignende trivselsrelaterede sygdomme helt eller delvist relateret til forholdene på arbejdspladsen.

Juristen 2008/7

Kan se på
www.djoef.dk/online/view_artikel?ID=16796&attr_folder=F

Søren Narv Pedersen og Arvid Andersen:

Dårlig retssikkerhed i lov om jobklausuler

Finder, at ringe muligheder for sanktioner, uklarheder og muligheder for at løbe om hjørner med medarbejderen præger den ny lov.

Advokaten 2008/7 side 44

Steven Turkington-Hansen:

Ny lov lukker faglig voldgift ind i varmen

Gennemgår den ny arbejdsretslov og forarbejderne hertil.

Advokaten 2008/7 side 48

Nina Wedsted:

Virksomheder går tæt på ansattes privatliv

Opfordrer virksomhederne til nøje at overveje om anvendelsen af en ny type nærgående personundersøgelser, der let kan komme til at foregå i en juridisk og etisk gråzone, er rimelig og nødvendig.

Advokaten 2008/07 side 22

Kan ses på

www.advokatsamfundet.dk/Default.aspx?ID=<!--@DWOriginalPageID-->&M=News&PID=20137&NewsID=11806

Jesper Due og Jørgen Steen Madsen:

Augustudvalget og Carl Ussing

Ser tilbage på Augustudvalgets og ikke mindst dets formands afgørende betydning for udviklingen af den danske model.

FAOS/artikel 2008

Kan ses på

www.faos.sociology.ku.dk/dokum/augustudvalget_ussing.pdf

Jesper Due og Jørgen Sten Madsen:

OK 2007 og OK 2008

- perspektiver og konsekvenser

Selvom overenskomsternes stigende bredde med inddragelse af en række velfærdsgoder har bidraget til en styrkelse af den danske model, kan forløbet blive domineret af en politisk dagsorden, som rejser spørgsmål om selvreguleringens overlevelse.

FAOS/forskningsnotat udarbejdet i forbindelse med konference for Augustudvalgets 100 års dag

Kan ses på www.faos.sociology.ku.dk/dokum/fnotat100.pdf

Klaus Pedersen og Søren Kaj Andersen:

Det udvidede EU og den fri bevægelighed for øst-tjenesteydere - omfang og effekter på det danske arbejdsmarked

Da kun få udstationerede østeuropæere er organiseret i en dansk fagforening, og ande-

len østeuropæiske virksomheder, der melder sig ind i danske arbejdsgiverorganisationer er tilsvarende er lav, konkluderes, at det samlede billede er, at østeuropæiske virksomheder og deres medarbejdere kun i et meget begrænset omfang kan siges at være del af det organiserede danske arbejdsmarked.

FAOS/forskningsnotat udarbejdet for Beskæftigelsesministeriet 2008

Kan ses på

www.faos.sociologiskinstitut.dk/dokum/fnotat96.pdf

Jens Kristiansen:

Flexicurity und dänisches Arbeitsrecht

Konkluderer, at danske lønmodtagere, selv om afskedigelsesbeskyttelsen er svag og arbejdsmarkedet dynamisk, som følge af generøse arbejdsløshedsydelse og en aktiv arbejdsmarkedspolitik føler sig sikrere end lønmodtagere i andre EU-lande.

Rechts der Internationalen Wirtschaft 8/2008 side 509 i et temanummer om flexicurity-strategier i forskellige lande

Elektronisk udgivelse

Arbejdsmarkedskommissionen

Kommissionen, der består af 9 uafhængige eksperter, blev nedsat af regeringen i december 2007. Den har til opgave medio 2009 at komme med forslag til, hvordan man varigt kan få befolkningen til at yde en ekstra arbejdsindsats med henblik på fortsat, uden højere skatter, at kunne finansiere det danske velfærdssamfund. Med henblik på et møde mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter den 1. oktober 2008 havde kommissionen udarbejdet et oplæg om arbejde, vækst og velfærd med 26 konkrete reformforslag.

Kan ses på

[www.amkom.dk/nyheder/arbejdsmarkedskommissionen-fremlaegger-delrapporten-\"arbejde-vaekst-og-velfaerd\"-d-29-september-2008.aspx](http://www.amkom.dk/nyheder/arbejdsmarkedskommissionen-fremlaegger-delrapporten-\)